

ADVIES Nr. 2.138

Zitting van dinsdag 16 juli 2019

IAO - Rapporteringscyclus betreffende de niet-geratificeerde verdragen (art. 19 IAO-Statuut)
Alomvattende studie 2020 over de instrumenten betreffende de strategische doelstelling m.b.t.
werkgelegenheid

X X X

3.066

ADVIES Nr. 2.138

Onderwerp: IAO - Rapporteringscyclus betreffende de niet-geratificeerde verdragen (art. 19 IAO-Statuut) Alomvattende studie 2020 over de instrumenten betreffende de strategische doelstelling m.b.t. werkgelegenheid

---

Bij brief van 6 maart 2019 heeft de heer G. De Poorter, voorzitter van het directiecomité van de FOD Werkgelegenheid, aan de Nationale Arbeidsraad een vragenlijst van het IAB bezorgd alsook het antwoord op die vragenlijst dat door de FOD Werkgelegenheid werd opgesteld krachtens artikel 19 van het IAO-Statuut betreffende de rapporteringsoefening over de niet-geratificeerde verdragen en aanbevelingen. Dat rapport werd naar het Internationaal Arbeidsbureau gestuurd.

Die oefening heeft dit jaar betrekking op de toepassing van de instrumenten betreffende de doelstelling m.b.t. werkgelegenheid; voor België gaat het meer bepaald om de volgende aanbevelingen:

- Aanbeveling nr. 168 gevoegd bij verdrag nr. 159 betreffende de beroepsrevalidatie en werkgelegenheid van gehandicapten;
- Aanbeveling nr. 169 gevoegd bij verdrag nr. 122 betreffende de werkgelegenheidspolitiek;
- Aanbeveling nr. 184 gevoegd bij verdrag nr. 177 betreffende thuiswerk;
- Aanbeveling nr. 198 betreffende de arbeidsrelatie;
- Aanbeveling nr. 204 inzake de overgang van de informele economie naar de formele economie.

Op basis van de verkregen antwoorden zal de Commissie van deskundigen voor de toepassing van de verdragen en aanbevelingen in 2020, een alomvattende studie publiceren over de wetgeving en de nationale praktijk in de lidstaten betreffende de strategische doelstelling m.b.t. werkgelegenheid.

De sociale partners kunnen hun opmerkingen ten laatste op 30 juni 2019 voorleggen aan het IAB.

De bespreking van dat punt werd toevertrouwd aan de commissie Internationale Arbeidsorganisatie. Op verslag van die commissie heeft de Raad op 16 juli 2019 het volgende advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

Bij brief van 6 maart 2019 heeft de heer G. De Poorter, voorzitter van het directiecomité van de FOD Werkgelegenheid, aan de Nationale Arbeidsraad een vragenlijst van het IAB bezorgd alsook het antwoord op die vragenlijst dat door de FOD Werkgelegenheid werd opgesteld krachtens artikel 19 van het IAO-Statuut betreffende de rapporteringsoefening over de niet-geratificeerde verdragen en aanbevelingen. Dat rapport werd naar het Internationaal Arbeidsbureau gestuurd.

Die oefening heeft dit jaar betrekking op de toepassing van de instrumenten betreffende de doelstelling m.b.t. werkgelegenheid; voor België gaat het meer bepaald om de volgende aanbevelingen:

- Aanbeveling nr. 168 gevoegd bij verdrag nr. 159 betreffende de beroepsrevalidatie en werkgelegenheid van gehandicapten;
- Aanbeveling nr. 169 gevoegd bij verdrag nr. 122 betreffende de werkgelegenheidspolitiek;
- Aanbeveling nr. 184 gevoegd bij verdrag nr. 177 betreffende thuiswerk;
- Aanbeveling nr. 198 betreffende de arbeidsrelatie;

- Aanbeveling nr. 204 inzake de overgang van de informele economie naar de formele economie.

Op basis van de verkregen antwoorden zal de Commissie van deskundigen, voor de toepassing van de verdragen en aanbevelingen in 2020, een alomvattende studie publiceren over de wetgeving en de nationale praktijk in de lidstaten betreffende de strategische doelstelling m.b.t. werkgelegenheid.

De sociale partners kunnen hun opmerkingen ten laatste op 30 juni 2019 voorleggen aan het IAB. Afgezien van de in dit advies geformuleerde beschouwingen, heeft de Raad de FOD Werkgelegenheid een aantal opmerkingen over technische punten uit dat voorgelegde rapport toegestuurd.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Raad heeft het rapport dat de FOD Werkgelegenheid krachtens artikel 19 van het IAO-Statuut betreffende de rapporteringsoefening over de niet-geratificeerde verdragen en aanbevelingen opstelde als antwoord op de aan België voorgelegde vragenlijst van het IAB, zorgvuldig besproken.

Hij neemt in het bijzonder nota van de verschillende verwijzingen naar de rol en de bijdragen van de sociale partners op de verschillende gebieden die in dat rapport aan bod komen. Na het bespreken van dat document, wenst hij voor de hiernavolgende punten aanvullende informatie te verstrekken.

1. Betreffende het nationale beleid ter bevordering van de volledige tewerkstelling met vrijwillig gekozen productieve arbeid

a. Opvolging van het Europees semester

De Raad merkt hier in het bijzonder op dat wordt verwezen naar de adviezen van de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven in antwoord op de adviesvragen die de regering ieder jaar stuurt in verband met het ontwerp van Nationaal Hervormingsprogramma.

Zo hebben de beide Raden recent, op 27 maart 2019, advies nr. 2.124 uitgebracht waarin hun bijdrage aan de voorbereiding van het Nationaal Hervormingsprogramma 2019 is opgenomen (zie: <http://www.cnt-nar.be/ADVIES/advies-2124.pdf>).

Dat advies, dat als bijlage bij het NHP 2019 werd gevoegd, licht de voornaamste werkzaamheden van de Nationale Arbeidsraad toe in verband met de aanbevelingen nr. 2 en nr. 3 die aan België werden gericht betreffende onder meer het wegnemen van de hindernissen om te werken en het versterken van de doeltreffendheid van een actief arbeidsmarktbeleid, het verminderen van de regelgevings- en administratieve druk, en ook de mobiliteitsproblematiek.

Daarin worden de werkzaamheden van de Nationale Arbeidsraad beschreven op het gebied van de vrijwillige terugkeer naar werk van personen met een gezondheidsprobleem, diversiteit en de gelijkheid bij aanwerving, actief ouder worden, administratieve vereenvoudiging, alsook de voorstellen betreffende het mobiliteitsbudget.

Het advies gaat ook ruimer in op de werkzaamheden van de Nationale Arbeidsraad in verband met het Europees semester: de ontwikkeling van een globale aanpak en een kader voor het opzetten van pilootprojecten voor de primaire preventie van burn-out, de eerste diagnose van de situatie m.b.t. de digitalisering van de economie en deeleconomie, de aanpassing van de regels i.v.m. het gebruik van opeenvolgende dagcontracten voor uitzendarbeid, de lopende werkzaamheden omtrent de problematiek van de herstructureringen en de aanpassing van de zogeheten 'Renaultwet', het verdelingsmechanisme voor de financiële middelen om de inkomensvervangende uitkeringen binnen de sociale zekerheid en de socialebijstandsuitkeringen aan te passen aan de welvaart.

Dat advies geeft de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven ook de gelegenheid om de krachtlijnen van de werkzaamheden alsook de analyses die door de sociale gesprekspartners worden gemaakt in het kader van de opstelling van het Verslag Werkgelegenheid en Concurrentievermogen (VWC) naar voren te brengen, opdat ze weerklank vinden in de tekst van het NHP in voorbereiding. Die valorisatie van het VWC in het NHP vormt een gepaste aanvulling op de initiatieven die de Raden hebben genomen in samenwerking met de Europese Commissie, via haar vertegenwoordiging in België, om de dialoog, de uitwisseling van argumenten tussen de sociale gesprekspartners en de Europese Commissie over het Landverslag en de landspecifieke aanbevelingen in de belangrijke stadia van het Europees Semester, te ontwikkelen.

Naast die contacten met de Europese Commissie, zijn de leden van de Nationale Arbeidsraad, dankzij de deelname van de Belgische vertegenwoordigers in het Comité voor Sociale Bescherming en in het Comité voor de Werkgelegenheid aan de werkzaamheden van de "Commissie Europa" van de NAR nauw betrokken bij de werkzaamheden van die comités en beschikken ze over bevoorrechte informatie over het verloop van het Europees semester. De deelname van de permanente Belgische vertegenwoordiging aan de werkzaamheden van die commissie zorgt ook voor een regelmatige follow-up van de belangrijkste wetgevingsdossiers die op Europees niveau worden besproken. Die informatie versterkt het vermogen van de organisaties om zowel op nationaal als op Europees niveau (bijvoorbeeld op het niveau van het Comité van de Europese sociale dialoog) een standpunt in te nemen over het Europees semester.

b. Akkoorden van 1 april 2019 gesloten in de Nationale Arbeidsraad

De Raad benadrukt verder dat de interprofessionele akkoorden waarover om de twee jaar tussen de sociale gesprekspartners onderhandeld wordt, een belangrijke rol spelen voor het bepalen van het nationale tewerkstellingsbeleid dat zal worden gevoerd gedurende de twee jaren waarop die akkoorden betrekking hebben.

Ook al kon het ontwerp van interprofessioneel akkoord 2019-2020 niet worden goedgekeurd, toch zijn de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties er op 1 april 2019 in geslaagd om in de Nationale Arbeidsraad een reeks akkoorden te sluiten die betrekking hebben op belangrijke gebieden van het sociaal beleid en van de werkgelegenheid.

Die akkoorden werden op 23 april in de Nationale Arbeidsraad tenuitvoergelegd door de goedkeuring van een reeks collectieve arbeidsovereenkomsten en, voor sommige, van een bijbehorend advies, en door de goedkeuring van een aanbeveling aan de sectoren en de ondernemingen, alsook door verbintenissen om de voortzetting van de werkzaamheden in de Nationale Arbeidsraad te verankeren. Die teksten zijn beschikbaar op de website van de Raad (www.cnt-nar.be). Er wordt in het bijzonder gewezen op:

- De nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst nr. 19/9 betreffende de financiële bijdrage van de werkgevers in de prijs van het gemeenschappelijk openbaar vervoer van de werknemers. Die collectieve arbeidsovereenkomst verhoogt op 1 juli 2019 de werkgeversbijdrage in de prijs van de abonnementen voor treinvervoer tot 70 % en heft vanaf 1 juli 2020 de minimumgrens van 5 km, berekend vanaf de vertrekhalte, op wat betreft de bijdrage van de werkgevers in de prijs van het abonnement voor het gemeenschappelijk openbaar vervoer, met uitzondering van het treinvervoer.
- De collectieve arbeidsovereenkomst nr. 129 die het maximale quotum van vrijwillige overuren per kalenderjaar optrekt van maximaal 100 uren tot maximaal 120 uren (zonder afbreuk te doen aan de door de arbeidswet van 16 maart 1971 geboden mogelijkheid om per kalenderjaar het maximale aantal vrijwillige overuren bij een door de Koning algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst te verhogen tot 360 uren).
- De collectieve arbeidsovereenkomsten tot verlenging van de collectieve arbeidsovereenkomsten betreffende de specifieke stelsels van werkloosheid met bedrijfstoelage (SWT) en tot bepaling, voor de periode 2019-2020, van het kader voor de toegang tot die specifieke stelsels (meer bepaald qua leeftijdsvoorwaarden en, in sommige gevallen, beschikbaarheid).

- De collectieve arbeidsovereenkomst nr. 137 die voor de periode 2019-2020 de minimale leeftijd voor toegang tot het recht op uitkeringen voor een landingsbaan voor de werknemers die zijn tewerkgesteld in een uitzonderingsstelsel (nachtarbeid, zware beroepen, lange loopbanen, herstructurerings) die hun arbeidsprestaties verminderen ten belope van één vijfde, behoudt op 55 jaar. Voor de werknemers die zijn tewerkgesteld in die stelsels en die hun arbeidsprestaties verminderen tot een halftijdse betrekking, wordt die toegangsleeftijd op 57 jaar gebracht. Opdat men die verlaging van de leeftijdsgrens kan genieten, moet er overeenkomstig cao nr. 137 een overeenkomst worden gesloten op sector- of ondernemingsniveau.
- De aanbeveling nr. 27 aan de sectoren en de ondernemingen betreffende de invulling van de maximale loonmarge voor de periode 2019-2020, de harmonisering van de statuten van arbeiders-bedienden inzake aanvullende pensioenen, duurzame mobiliteit en sociale vrede.

Overigens vereisen de bovenvermelde akkoorden van 1 april 2019 dat de regering spoedig andere maatregelen neemt om de welvaartsenveloppe voor 2019-2020 uit te voeren en om bepaalde lopende regelingen te verlengen. De Nationale Arbeidsraad heeft in die zin vragen geformuleerd in zijn advies nr. 2.131 betreffende de in de Nationale Arbeidsraad gesloten akkoorden. In datzelfde advies nr. 2.131 gaat de Raad de verbintenis aan om in zijn midden de werkzaamheden voort te zetten inzake de dossiers van het minimumloon, de mobiliteit, artikel 39 ter van de arbeidsovereenkomstenwet (aanwending van een deel van de opzeggingsvergoeding voor maatregelen ter verbetering van de inzetbaarheid van de werknemer op de arbeidsmarkt) en de geleidelijke opheffing van de verschillen in behandeling die berusten op het onderscheid tussen arbeiders en bedienden inzake aanvullende pensioenen.

c. Maatregelen ter bevordering van de tewerkstelling van oudere werknemers

De Raad verwijst in dat verband naar de maatregelen die worden omschreven in zijn rapport nr. 113 van 28 mei 2019 betreffende het tweede rapport over de tenuitvoerlegging door de Belgische sociale partners van de Europese autonome kaderovereenkomst inzake actief ouder worden (maart 2017). Voor het federale niveau gaat het daarbij in het bijzonder om de volgende maatregelen:

- Het tijdskrediet landingsbaan met de goedkeuring van de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 137 betreffende de toegang, voor de periode 2019-2020, tot het recht op uitkeringen voor een landingsbaan, voor werknemers met een lange loopbaan, zwaar beroep of uit een onderneming in moeilijkheden of herstructurering. Die heeft als doel het einde van de loopbaan in al de bovenvermelde bijzondere loopbaansituaties 'werkbaarder' te maken.

- De uitbreiding van de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen die het voorwerp uitmaakte van het advies nr. 2.108 van 18 december 2018 betreffende de arbeidsdeal (akkoord van de regering van juli 2018 met het oog op het verbeteren van de tewerkstellingsgraad in België). In dat advies heeft de Raad zich uitgesproken voor een maatregel van de federale regering betreffende het recht op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen in geval van het voortzetten van de tewerkstelling als werknemer na het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd.
- De maatregelen ter verlichting van de werklast van oudere werknemers, waarover het advies nr. 2.102 van 23 oktober 2018 werd uitgebracht.
- De arbeidsorganisatie en de burn-outproblematiek, waarvoor de sociale partners ter uitvoering van het interprofessioneel akkoord 2017-2018, in de Nationale Arbeidsraad een globale aanpak en een kader hebben uitgewerkt voor het opzetten van pilootprojecten voor de primaire preventie van burn-out (zie advies nr. 2.080 van 27 februari 2018).
- De maatregelen ter bevordering van de vrijwillige terugkeer naar werk van personen met een gezondheidsprobleem en in het bijzonder, het sedert 2015 opgerichte platform "Return to Work" dat alle institutionele spelers en veldspelers die met deze problematiek te maken hebben, verenigt in de NAR.

2. Wat betreft de sociale dialoog en de sociale gevolgen van de invoering van nieuwe technologieën

De Raad onderstreept hier het belang van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 39 van 13 december 1983 die een voorlichtings- en overlegprocedure organiseert inzake de sociale gevolgen van de invoering van nieuwe technologieën in ondernemingen met minstens 50 werknemers en die de toepasselijke regels bepaalt in geval van niet-naleving van die procedure.

Recentere hebben de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, in het kader van het interprofessioneel akkoord 2017-2018, op 4 oktober 2017 een tussentijds rapport (rapport nr. 107) uitgebracht, waarin ze een eerste diagnose van de situatie stellen.

In het deel van dat rapport over de economie stellen de Raden vast dat de economie zeker nieuwe kansen kan bieden maar dat die kansen maar volop kunnen ontwikkelen met een beleid dat het level playing field waarborgt en de spelregels gelijk worden toegepast.

Voor digitale platforms wordt een gemeenschappelijke strategische aanpak met alle betrokken inspectiediensten (meer bepaald de nationale sociale en fiscale inspectiediensten) als prioritair beschouwd. Dat zal het mogelijk maken de hinderpalen voor een doeltreffende aanpak in kaart te brengen.

Bovendien hebben de sociale partners daarin gesteld dat geen nieuw statuut voor de autonome werknemer moet worden gecreëerd, maar dat veeleer moet worden nagedacht over de wijze waarop de huidige statuten moeten worden afgestemd op de digitale en platformeconomie.

Dat rapport werd verrijkt door twee colloquia (telkens van een halve dag) die gezamenlijk door de twee Raden op 23 en 24 april 2018 werden georganiseerd. In het kader van het interprofessioneel akkoord 2017-2018 werden vier workshops gehouden over skills, arbeidsorganisatie, fiscaliteit en e-government, met de bedoeling een aantal aanbevelingen te formuleren die echter deels ook zouden aansluiten bij de globale denkoefening bij de IAO over de toekomst van de arbeid. De werkzaamheden daaromtrent worden voortgezet.

Kort na dat rapport, heeft de Nationale Arbeidsraad in november 2017 advies nr. 2.065 uitgebracht over verenigingswerk, occasionele diensten van burger tot burger en de economie via een erkend platform.

Wat het laatste deel betreft, heeft de Raad, in het verlengde van de aanbevelingen die hij in het bovenvermelde rapport heeft geformuleerd, eraan herinnerd dat het belangrijk is dat de registratiegegevens van de platformen en andere systemen geharmoniseerd worden verzameld, teneinde de individuele inkomensgrenzen over de drie stelsels heen te kunnen opvolgen. Hij heeft voorts benadrukt dat die gegevens constant met de informatie uit de registratietool gemonitord moeten worden zodat maximale transparantie voor de (kwalitatieve en kwantitatieve) ontwikkeling van die platformen gegarandeerd wordt.

Hij heeft in dat advies ook herhaald dat aan deelplatformen een gelijk speelveld afgedwongen moet worden door gecoördineerde en gerichte acties van de inspectiediensten samen.
